

“Het G-7-akkoord is de oplossing voor het ganzenprobleem”

Vertegenwoordigers van boeren en natuurbeheerders, verenigd in de Ganzen-7 (G-7) wisten vorig jaar mei met veel pijn en moeite een akkoord te bereiken over de aanpak van ganzenoverlast. De Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (KNJV) was eerder uit het overleg gestapt. Ook van andere kanten klinkt inmiddels kritiek. Is het G-7-akkoord nu echt de oplossing voor het ganzenprobleem?

— Lotty Nijhuis (journalist)

G-7

De Ganzen-7 zijn De12Landschappen, de Federatie Particulier Grondbezit (FPG), de Landbouw- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO), Natuurmonumenten, Stichting Agrarisch en Particulier Natuur- en Landschapsbeheer Nederland, Staatsbosbeheer en Vogelbescherming Nederland.

Dick Melman, senior onderzoeker Alterra Wageningen

“Akkoord niet op elk punt doordacht”

> “IK VIND HET BIJZONDER dat de verschillende partijen van het G-7-akkoord elkaar gevonden hebben en met een eensgezinde reactie zijn gekomen. Dat beheerders en lasthebbers over hun eigen schaduw heen zijn gestapt, dat is een hele prestatie. Alleen jammer dat de jagers zijn afgehaakt. De reactie van Bleker destijds met de nieuwe Natuurwet vind ik teleurstellend. In plaats van de bijzonderheid van het akkoord te herkennen en te benutten, wil hij het gewoon op zijn eigen manier doen. Onbegrijpelijk. Maar of het Ganzen-7-akkoord dé oplossing is? Naar mijn mening is het niet op elk punt helemaal goed doordacht. Er wordt nu bijvoorbeeld alleen uitgegaan van aantalsregulatie in de zomer. Het overgrote deel van de overzomende ganzen, zeg negentig procent, verblijft ook in de winter in Nederland. In ons binnenkort te publiceren onderzoek op Texel zie je het – forse – zomerafschot echter nauwelijks terug in de aantallen in de winterperiode. We vermoeden dat dit komt door de beweeglijkheid van ganzen binnen Nederland. De in de zomer afgeschoten ganzen zijn van elders afkomstig. Dit laat zien dat je moet weten wat je kunt verwachten voordat je besluit alleen aan zomerafschot te doen. Overigens geeft de G7 ook aan dat ze alleen onderbouwd ingrijpen acceptabel vindt.

Verder lijkt het akkoord ervan uit te gaan dat er maar vijf jaar gereguleerd hoeft te worden. Maar zolang Nederland geschikt is voor ganzen, zul je jaarlijks moeten blijven ‘onderhouden’. Ook vind ik het belangrijk dat echt in de gaten wordt gehouden wat vanuit internationaal perspectief gewenst is. Populaties zijn beweeglijk en kunnen hun verspreidingsgebied verleggen, en maatregelen hier kunnen effect hebben elders. Je moet dus altijd de hele populatie in het oog houden en je niet fixeren op eigen belangen alleen.

Tenslotte snijdt de G-7 het punt van consumptie niet aan. Consumptie van de onttrokken ganzen, in aantallen die de populatie niet ondermijnen, kan van de overlast een lust maken. Een bewust gebruik van natuur leidt tot meer verbondenheid ermee. En daarmee creëer je ook meer maatschappelijke ondersteuning van de maatregelen die je neemt.”<

Marlies Kolthof, communicatiemanager KNJV

“Akkoord onuitvoerbaar”

> “DESTIJDS ZIJN wij als KNJV bewust in de G-8 gestapt. We zijn tenslotte degenen die het moeten uitvoeren. Maar je wilt dan ook dat jagers zeggen: ‘Daar kan ik wat mee’. En dat was nu niet het geval. Daarom zijn wij uit de G-8 gegaan, en daarom zijn we het ook niet eens met deze stelling.

Er zijn meerdere redenen waarom. De belangrijkste is onze achterban, die stelde dat het G7-akkoord niet uitvoerbaar is. Ganzen broeden in het voorjaar. En een ganzenmoeder met jongen afschieten, dat doe je niet. Jagers wachten altijd tot de pullen vliegenvlug zijn, zichzelf kunnen redden in de natuur. Dan zit je al halverwege juli. Dat betekent dat je in twee tot drie maanden tijd de populatie terug moet brengen naar honderdduizend. Dan moeten jagers, terwijl iedereen aan het recreëren is, honderdvijftigduizend ganzen af gaan schieten. Dat is niet alleen maatschappelijk ongewenst, maar dat kunnen we ook gewoon niet halen.

De tweede reden is dat de aanpak van enkel zomerregulatie niet effectief is. De meeste schade ontstaat namelijk in de winter, en niet in de zomer. Er zijn in Nederland ongeveer driehonderd- tot vierhonderdduizend zomerganzen. Die zijn er jaarrond. In de winter komen er dan nog eens tweemiljoen trekganzen bij. Dat zijn 2,5 miljoen ganzen die volgens het G-7-akkoord niet afgeschoten mogen worden. Daar komt nog bij dat de meeste schade wordt veroorzaakt in februari. Dan begint de grond te ontdooien, wordt het land een beetje drassig en gaan de ganzen massaal foerageren. Daarom is alleen zomerregulatie onvoldoende. Als KNJV zijn we uit de G-7 gestapt, maar we hebben wel een eigen zienswijze opgesteld. Die gaat dan ook uit van het principe zomer- en winterregulatie. Tenslotte zijn in het G-7-akkoord de middelen voor de uitvoer niet uitgewerkt. Er wordt gesproken over een gereedschapskist, maar die wordt niet verder ingevuld. Op het moment gebeurt regulatie van populaties ganzen in elke provincie op een andere manier. Dat is niet optimaal.”<

Rob Lensink, projectleider ecologie & ornithologie bij Bureau Waardenburg

“Analyse en middelen ontbreken”

> “IK BEN HET NIET EENS met de stelling. Dit akkoord had gepaard moeten gaan met een heldere analyse van het probleem en de belangen die daarin worden geschaad. Er wordt wel een abstracte poging gedaan: er wordt gesproken over vliegveiligheid, schade aan landbouwgewassen, termen uit de vigerende wetgeving. Het klinkt logisch, maar er wordt niet direct bewijs voor gegeven. Op basis daarvan is er een voornemen om het aantal ganzen aanzienlijk omlaag te brengen. Vervolgens is de gereedschapskist leeg: een aanpak en de benodigde middelen ontbreken.

Ten tweede wordt niet aangesloten op bestaande structuren. Er wordt juist een nieuwe structuur toegevoegd: het ganzenafstemmingskader. Het faunabeheer in Nederland is gedelegeerd naar de provincies. Het lijkt mij weinig effectief om aan de bestaande faunabeheereenheden een aparte structuur voor ganzen toe te voegen. Voorts mis ik de centrale overheid in het Ganzen-7akkoord. Schade aan landbouwgewassen speelt in vrijwel heel het land. De problematiek van ganzen op en rond Schiphol strekt zich uit over drie provincies. Dat vraagt om een nationale aanpak met een landelijke regie. Het is ook opmerkelijk dat de KNJV zich heeft teruggetrokken. Hiermee laten zij een kans liggen om de bijdrage te leveren die ze kunnen, en wordt een gesprek over aanpak en de alternatieven daarin nog moeizamer.

Tot slot is het opmerkelijk dat het akkoord in mei vorig jaar met veel tamtam is gepresenteerd, maar dat er sindsdien weinig lijkt te gebeuren. Ik denk dat het een stille dood gaat sterven. We moeten echter wel iets met het ganzenprobleem, anders neemt het aantal ganzen en de problematiek alleen maar verder toe. Maar niet zoals het in dit akkoord is uitgewerkt, of eigenlijk niet is uitgewerkt.”<

Wim Brus, vicevoorzitter LTO Noord Overijssel

“Niet alleen zomerganzen aanpakken”

> “DE AANPAK VAN DE G-7 is ingestoken vanuit zomerganzen. Maar dat zien wij niet zitten. Er zijn zoveel ganzen, die gras eten, op het land poepen. Dat probleem los je niet op door alleen zomerganzen aan te pakken. Als ik de cijfers van het Faunafonds bekijk, dan is er in 2010 voor 8,7 miljoen euro aan schade uitgekeerd. Het aandeel daarin van zomerganzen is twintig procent, het aandeel van overige ganzen ruim vijftig procent.

Nederland is laagland en kent allerlei waterverplichtingen. Daardoor ontstaat momenteel overal natte natuur, ideale omstandigheden voor broedende ganzen. Dan blijven ze ook komen, en komen ze op plekken waar ze voorheen nooit waren. Om het ganzenprobleem aan te pakken, een status-quo te bereiken, moet je de komende zes, zeven jaar alles uit de kast halen. Maar regulatie in het broedseizoen mag bijvoorbeeld niet. Nee, we wachten eerst tot ze vliegen, en dan schieten we ze neer. Dat is dweilen met de kraan open. Bovendien: als je wacht tot na het broedseizoen, dan moeten jagers, midden in het recreatie seizoen, dermate veel ganzen schieten, dat halen we gewoon niet. En heb ik ernstige twijfels over de aantallen. Wanneer je tien mensen vraagt hoeveel ganzen er zijn, krijg je twaalf verschillende antwoorden. Als we het al niet eens zijn over de aantallen, dan is al helemaal niet duidelijk wat haalbaar is.

Dan is er nog een tweede lijn. Er is vanaf het begin in het akkoord ingezet op de vergoeding van schade, niet honderd procent maar honderdtien. Maar de politieke realiteit is dat Bleker en consorten alles op de provincies afschuiven. Het kost de gemeenschap zo langzamerhand klauwen vol geld. Met het akkoord zou de G-7 voor de politiek uitlopen. Maar Den Haag heeft er de leuke elementen uitgehaald, de provincies moeten het geld nu vrijmaken. Groningen en Utrecht, en ook Friesland in mindere mate, komen nu langzaam in het verweer. Maar Den Haag heeft het akkoord omarmt, dus het lijkt een gelopen race.”

Peter de Koeijer, portefeuillehouder Flora en Fauna LTO Nederland

“Aanpak in natuurgebied is oplossing”

“Ik ben het eens met de stelling dat het G7-akkoord de oplossing is voor het ganzenprobleem. In de G-7 hebben zich onder andere de grote terreinbeheerders verenigd. Zij zijn verantwoordelijk voor het beheer van gebieden waar ganzen in een voor hen kwetsbare periode bivakkeren. Het beoogde resultaat kan alleen worden gehaald als ook binnen natuurgebieden opgetreden wordt. Dat betekent dat je de overtuiging van die organisaties nodig hebt. Er zal flink ingegrepen moeten worden om het ganzenprobleem op te lossen, ook in natuurgebied. Met het G-7akkoord wordt aan al die voorwaarden voldaan.

We staan voor een flinke opgave. Het is een opgave waar niemand plezier aan beleeft. In feite gaat het om het corrigeren van een uit de hand gelopen situatie. Communicatie naar de maatschappij toe is daarin heel erg belangrijk, en een goede communicatie zal behoorlijk wat inspanning gaan vragen. Met het oog op maatschappelijke acceptatie is het belangrijk te kunnen benadrukken dat we respect hebben voor trekvogels. Door ingrijpen in de zomer kunnen we rust in de winter verschaffen.

Als LTO Nederland staan we natuurlijk voor de belangen van boeren. Met de aanpak zoals voorgesteld in het akkoord blijft voor hen de winterschade over. En die zal ook aanzienlijk blijven. Wij vinden dat de maatschappij die schade hoort te dragen. Nederland heeft ook internationale afspraken over trekvogels. In de huidige situatie is er jaarrond toenemende schade met toenemende ergernis. Standganzen zorgen voor schade in zomer en winter. De trendbreuk naar kleinere populaties met drastische vermindering van schades, maakt het voor ons een waardevol akkoord.”

Wilt u een stelling aandragen? Mail naar: redactie@vakbladnbl.nl

---